

Looduse taastamise kava kaasamiseminar

19.01.2026, Kliimaministeerium

Kokkuvõtte mereökosüsteemide teemalisest arutelust

Mereökosüsteemide arutelu toimus kolmes grupis (üks kohapeal ja kaks veebi vahendusel). Arutelus analüüsiti järgnevaid teemasid:

- Millised peamised ohud ja survetegureid mõjutavad täna mere elupaikade seisundit Eestis?
 - Millised neist mõjutavad just põhjaelupaikaid?
 - Millised surved on kasvutrendis ja millised vähenevad?
 - Millised neist on kohaspetsiifilised?
 - Millised on sobilikud passiivsed ja aktiivsed meetmed survetegurite leevendamiseks?

Arutelu käigus väljatoodud peamised teemad on toodud alljärgnevalt¹:

Survetegur	Peamine mõju põhjaelupaikadele / ökosüsteemile	Mõju muutuse suund (aruteludes)	Olemasolevad / passiivsed meetmed	Võimalikud aktiivsed sekkumised (aruteludes mainitud)	Peamised teadmislüngad (aruteludes)
Eutrofeerumine (toitained)	Hapnikupuudus; põhjaelupaikade degradeerumine; põhjaloomastiku ja taimestiku kadumine; elupaikade lihtsustumine	Tõusev	Heitmenormid; reoveepuhastid; maismaameetmed	Setete eemaldamine või stabiliseerimine; fosfori sidumine; lokaalsed katsed	Aktiivsete meetmete kulutõhusus; sisemise koormuse roll; pikaajaline mõju

¹ Kokkuvõtte annab ülevaate kaasamiseminaril toimunud aruteludes kõlanud mõtetest. Tegemist on osalejate arvamuste ja hinnangute koondiga, mida ei ole eraldi üle vaadatud ega käsitleta lõplike otsustena. Kogutud ideed ja ettepanekud on sisendiks edasistele aruteludele ning võivad täpsustuda.

Survetegur	Peamine mõju põhjaelupaikadele / ökosüsteemile	Mõju muutuse suund (aruteludes)	Olemasolevad / passiivsed meetmed	Võimalikud aktiivsed sekkumised (aruteludes mainitud)	Peamised teadmislüngad (aruteludes)
Ehitustegevus (kaevandamine, tuuleparkide rajamine, kaabliühendused)	Elupaikade ja liikide füüsiline mõjutamine,	Tõusev	KMH, merekaitsealade loomine	Elupaikade taastamine	Täpsemad mõjud erinevatele liikidele ja elupaikadele
Võõrliigid	Konkurents kohalike liikidega; elupaikade ja toiduahelate muutus; mõju kalastikule	Kasvav / püsiv	Ballastvee regulatsioon; seire	Piiratud tõrje; ökosüsteemipõhine lähenemine	Koosmõju kliimaga; tõrjemeetmete efektiivsus; looduslike regulaatorite roll
(Avamere) kalakasvatus	Põhjasetete rikastumine; lokaalne hapnikupuudus; elupaikade muutumine	Tõusev	Lubade süsteem; keskkonnanõuded; planeerimine	Parem asukohavalik; koormuse hajutamine, koostoime karbikasvatusega	Koormuse ruumiline ulatus; koostoime eutrofeerumisega
Mikroprügi setetes	Mõju põhjaloomastikule; võimalik toksiline efekt; mõju toiduahelale	Kasvav (ebaselge ulatus)	Plastiregulatsioonid; jäätmekäitlus	Lokaalsed puhastusmeetmed (piiratud)	Ökoloogilise mõju ulatus; seosed elupaikade seisundiga
Mereprügi (makro)	Füüsiline kahjustus elustikule; elupaikade halvenemine	Püsiv / lokaalselt vähenev	Sadamate vastuvõtusüsteemid; jäätmenõuded	Koristusmeetmed; kalandusega seotud kogumislahendused	Pikaajaline mõju põhjaelupaikadele
Müra	Häiring kaladele ja mereimetajatele; käitumuslik mõju	Kasvav	Tegevuspiirangud; KMH	Tööde ajastamine; vaiksemad tehnoloogiad	Kumulatiivne mõju koos teiste survetega
Ohtlikud ained	Toksiline mõju liikidele ja elupaikadele	Lokaalne	Olemasolevad ohtlike ainete piirmäärad, seire	Võimalike allikate (laevavakkide/uputatud ainete) ennetav eemaldamine	Kuluefektiivsus, võimalik mõju

Survetegur	Peamine mõju põhjaelupaikadele / ökosüsteemile	Mõju muutuse suund (aruteludes)	Olemasolevad / passiivsed meetme	Võimalikud aktiivsed sekkumised (aruteludes mainitud)	Peamised teadmislüngad (aruteludes)
Ülepüük	Koosluste ümberkujundamine, ökoloogilise tasakaalu rikkumine	Regionaalne	Järelevalve, kvoodid	Kudealade kaitse	